රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය

පශ්චාද් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණපති උපාධි පාඨමාලාව - පළමු සමාසික

අවසාන පරීක්ෂණය

2020 අගෝස්තු

MBM 12083 - ව්‍යාපාර විශ්ලේෂණය සහ තීරණ ගැනීම

කාලය : පැය තුනයි

ප්‍රශ්න පත්‍රය ප්‍රශ්න හයකින් (06) සමන්විත වේ.

පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න 04 කට පිළිතුරු සපයන්න

- වැඩසටහන්ගත කළනොහැකි ගණකයන්ත්‍ර භාවිතා කලහැක.

<u>ප්‍රශ්න අංක 01</u>

“නවෝද්‍යා” යනු මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ, ගෙවතු සහ ගෘහ උපකරණ නිෂ්පාදනය කිරීම පිළිබඳ ව විශේෂීකරණය වූ සමාගමකි .දශක දෙකකට පෙර තනි හිමිකාරීත්වයක් ලෙස පිහිටුවන ලද එය දැන් සමාගමක් බවට පරිණාමය වී ඇති අතර උසස් තත්ත්වයේ නිෂ්පාදන නිෂ්පාදනය කිරීම හා විකිණීම පිළිබඳ කීර්තියක් ලබා ඇත. නිර්මාතෘ චන්දිම වන්නිආරච්චි මහතා වෘත්තියෙන් ගණකාධිකාරීවරයෙකු වන අතර සමාගම අද පවතින තත්වයට ගෙන ඒම සඳහා දැක්මක් සහිත නායකත්වයක්, කැපවීමක් සහ මග පෙන්වීමක් ලබා දී ඇත.

සමාගම ආරම්භයේදී හිරමන යන්ත්‍ර නිෂ්පාදනය කිරීම ආරම්භ කළේ“ ඔබේ සිහින මුළුතැන්ගෙය සාදන්න ”යන තේමාවෙනි. එම ශක්තිමත් වෙළඳපල ඉදිරිපත් කිරීමත් සමඟ සමාගම නිරන්තරයෙන් ආරක්ෂාව සහ ගුණාත්මක ප්‍රමිතීන් වැඩිදියුණු කළ අතර මුළුතැන්ගෙයි උපකරණ නිෂ්පාදනය හා විකිණීම සඳහා මග පෑදීය. ගෘහ උපකරණ හදුන්වාදෙනු ලැබුයේ සමාගම ආරම්භ කර වසර 11 කට පසුව වන අතර ඒ වන විටත්, නවෝද්‍යා වෙළඳ නාමය හොඳින් ස්ථාපිත කර තිබූ බැවින් එම හදුන්වාදීම සාර්ථකව සිදුකල හැකි විය.

වගුව 1 මගින් “නවෝද්‍යා ”සමාගමේ උපායමාර්ගික පිහිටීම විදහා දක්වයි. එපමණක් නොව, “නවෝද්‍යා ”සමාගමේ සාපේක්ෂ වෙළඳපල කොටස සහ වෙළඳපල වර්ධන වේගය හා සම්බන්ධ තොරතුරු 2 වන වගුවෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ. මෙම වෙළඳපල තත්ත්වය මත

පදනම්ව, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් සමාගමේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ කණ්ඩායම සඳහා සමාගමේ අනාගත දිශාව පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම හා එම තීරණ සඳහා එකඟ වීම සඳහා සාමූහිකව ගැටලු විසඳීමේ සැසියක් සංවිධානය කර ඇත. වැඩිවන ඉල්ලුම සහ නිෂ්පාදන පහසුකම් දීර්ඝ කිරීමේ සම්භාවිතාව සැලකිල්ලට ගෙන ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීමේ සමාගමේ සැලැස්ම කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කෙරේ.

වගුව 1: සමාගමේ උපායමාර්ගික පිහිටීම

අභ්‍යන්තර උපායමාර්ගික පිහිටීම	බාහිර උපායමාර්ගික පිහිටීම
<u>තරඟකාරී ස්ථානය</u> -1 නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය -1 වෙළඳපොල කොටස -3 සන්නම සහ ප්‍රතිරූපය -2 නිෂ්පාදන ජීවන චක්‍රය	**<u>කර්මාන්තයේ ස්ථානය</u>** +6 පිවිසුම සඳහා බාධාවන් +4 වර්ධන විභවය +4 මූල්‍යකරණයට ප්‍රවේශය +5 ඒකාබද්ධ කිරීම
<u>මූල්‍ය තත්වය</u> +5 වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ +4 උත්තෝලනය +6 ද්‍රවශීලතාවය +5 මුදල් ප්‍රවාහය	**<u>ස්ථායීතාව</u>** -2 උද්ධමනය -1 තාක්ෂණය -2 ඉල්ලුම් නම්‍යතාවය -4 .බදුකරණය

වගුව 2: නවෝද්‍යා සමාගමේ සාපේක්ෂ වෙළඳපල කොටස සහ වෙළඳපල වර්ධන වේගය

සන්නම	ආදායම් (රු.)	සංයුක්ත ආදායමේ ප්‍රතිශතය	විශාලතම තරගකරුගේ වෙළඳපල කොටස	සමාගමේ සන්නාමයේ වෙළඳපල කොටස	සාපේක්ෂ වෙළඳපල කොටස	වෙළඳපල වර්ධන වේගය
සන්නම A	500,000		25 %	25 %		3 %
සන්නම B	350,000		30 %	5 %		12 %
සන්නම C	50,000		45 %	30 %		13 %
සන්නම D	20,000		10 %	1 %		15 %

ඔබ" නවෝද්‍යා "සමාගමේ උපායමාර්ගික කළමනාකරු යැයි උපකල්පනය කරන්න. උපායමාර්ගික කළමනාකරු වශයෙන්, ඔබ පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයමින් ඊළඟ මණ්ඩල රැස්වීමේදී වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

අ). උපායමාර්ගික කළමනාකරණයේ වැදගත්කම පැහැදිලි කරන්න .)ලකුණු 05)

ආ(. පැහැදිලි දැක්මක් සහ මෙහෙවර ප්‍රකාශයක් ඇති සමාගමකට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ සාකච්ඡා කරන්න .)ලකුණු 05)

ඇ). උපාය මාර්ග සැකසීමේදී කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිවල) MIS) වැදගත්කම සාකච්ඡා කරන්න .)ලකුණු 05)

ඇ). නවෝද්‍යා සමාගම සඳහා BCG න්‍යාසය අඳින්න සහ BCG න්‍යාසයේ පිහිටීම මත පදනම්ව සමාගමට සුදුසු නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරන්න. මෙහිදී ඔබ විසින් වගු අංක 02 සම්පූර්ණ කිරීම අවශ්‍යය.)ලකුණු10)

ඉ). නවෝද්‍යා සමාගම සඳහා උපායමාර්ගික පිහිටීම සහ ක්‍රියාකාරී ඇගයීම) S P A C E) න්‍යාසය ගොඩනඟා එම SPACE න්‍යාසයේ පිහිටීම මත පදනම්ව සුදුසු උපාය මාර්ග තෝරන්න .)ලකුණු 15)

(මුළු ලකුණු 40)

<u>ප්‍රශ්න අංක 02</u>

ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණ කණ්ඩායමේ සාමාජිකයෙකු ලෙස, සමාගමේ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව ඔබට පැහැදිලි බවක් තිබිය යුතුය.

අ). උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සම්පත් වෙන් කිරීම හා ගැටුම් කළමනාකරණය කිරීමේ කාර්යභාරය පැහැදිලි කරන්න .)ලකුණු 06)

ආ(. න්‍යාස ව්‍යුහයේ සහ ප්‍රාදේශීය සංවිධාන ව්‍යුහයේ වාසි සහ අවාසි සංසන්දනය කරන්න .)ලකුණු 07)

ඇ). මයිකල් පෝටර්ගේ පංච බල ආකෘතිය තරඟකරුවන්ගේ විශ්ලේෂණයේ දී විවේචනාත්මකව ඇගයුම් කරන්න .)ලකුණු 07)

(මුළු ලකුණු 20)

<u>ප්‍රශ්න අංක 03</u>

ගෝලීයකරණය ජාත්‍යන්තර උපායමාර්ගයේ ගාමක බලවේගය ලෙස සැලකේ. වැඩි වැඩියෙන් ගෝලීයකරණය වූ ලෝකයක් අවුරුදු 20 කට පෙර පැවති ආර්ථික භූ දර්ශනය විස්මය ඇති කරන ලෙස වෙනස් කර ඇත. එපමණක් නොව, ඉදිරි වසර 20 තුළ ගෝලීය ආර්ථික ව්‍යාප්තියේ වේගය සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාව මේ වන විටත් ගෝලීයකරණයට ලක්ව ඇති අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෝලීය දැවැන්තයින් රට තුළට පිවිස ඇති අතර ප්‍රමුඛ පෙළේ සමාගම් ඊට සම්බන්ධ වී තිබේ.

අ). විදේශීය මෙහෙයුම් සඳහා බලපෑනු ලබන ප්‍රධාන ප්‍රවේශයන් තුන) 03) විස්තර කරන්න .)ලකුණු 06)

ආ(. ජියර්ට් හොෆ්ස්ටෙඩ්ගේ ජාතික සංස්කෘතියේ මානයන් අගයන්න .)ලකුණු 07)

ඇ). ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළට පිවිසීම සඳහා අනුගමනය කරන ගෝලීය උපායමාර්ගික හවුල්කාරිත්වයේ වාසි අධ්‍යයනය කරන්න.)ලකුණු 07)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංකය 04

A සහ B යන සමාගම් දෙක සැකසූ ආහාර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ නිරතවන ව්‍යාපාර දෙකකි. එම සමාගම් දෙකේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ වලින් ලබා ගත් විස්තර පහත දැක්වේ.

	සමාගම A (රු. '000')	**සමාගම B** (රු. '000')
විකුණුම්	13,000	13,000
විකුණුම් පිරිවැය	(9,100)	(7,900)
දළ ලාභය	3,900	5,100
අමතර ආදායම්	1,200	1,600
පරිපාලන වියදම්	(1,800)	(1,700)
විකුණුම් වියදම්	(800)	(1,200)
ශුද්ධ ලාභය	2,500	3,800
මුළු වත්කම්	29,300	44,000
ජංගම වගකීම්	8,000	10,500
ස්කන්ධ ප්‍රාග්ධනය	14,800	18,000
ණය ප්‍රාග්ධනය	6,500	15,500

A සමාගමේ අමතර ආදායම් සැකසී ඇත්තේ අතුරු නිෂ්පාදන විකිණීමෙන් ලද ආදායමෙනි. ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියෙන් බැහැර කරන අපද්‍රව්‍ය නැවත සැකසීමෙන් මෙම අතුරු නිෂ්පාදන සිදු කරයි. මෙය ව්‍යාපාරයේ සාමාන්‍ය ව්‍යාපාර කටයුත්තක් වන අතර ඉදිරි වර්ෂ වලදීත් මෙම ආදායම බලාපොරොත්තු වෙයි.

B සමාගමේ අමතර ආදායම් සැකසී ඇත්තේ වර්ෂය තුල ස්ථාවර වත්කම් විකිණීමෙන් ලද ලාභයෙනි. B සමාගම A සමාගම මෙන් එහි අපද්‍රව්‍ය අතුරු නිෂ්පාදනයක් ලෙස සකස් නොකරන අතර එය අපද්‍රව්‍යක් ලෙස බැහැර කරයි.

අ). ඉහත සමාගම් දෙක අතරින් ආයෝජනය සඳහා වඩාත්ම සුදුසු ආයතනය පහත පදනම් වලින් තෝරන්න.

i. ලාභ ආන්තිකය සැලකීමෙන් (ලකුණු 03)

ii. කාර්යඵලය සැලකීමෙන් (ලකුණු 03)

ආ). ඉහත පදනම් දෙක සැලකීමෙන් පසු ආයෝජනය සඳහා වඩාත්ම සුදුසු සමාගම කුමක්ද? එයට හේතු දක්වන්න. (ලකුණු 06)

ඇ). පහත සඳහන් ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා අනුගමනය කල හැකි ක්‍රමෝපායන් දෙක බැගින් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

i. A සමාගමේ ලාභදායීත්වය වර්ධනය කිරීම. (ලකුණු 04)

ii. B සමාගමේ ප්‍රාග්ධනයට ඉපැයුම වර්ධනය කිරීම. (ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 05

කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම ව්‍යාපාරයක සාර්ථකත්වය මැන බැලීම සඳහා බහුල වශයෙන් භාවිතා කරන මිණුම් දණ්ඩකි. එනිසා බොහෝ ව්‍යාපාර තම ලාභය උපරිම කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙහි නිරත වෙයි. ලාභය උපරිම කිරීමට කල හැකි සියලු දේ කිරීමට ව්‍යාපාර පෙළඹීම මෙහි ඇති සුවිශේෂී කාරණාවයි.

ඇ). කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම යන සංකල්පය පැහැදිලි කරන්න. මෙම සංකල්පය නිසා නිර්මාණය වන ප්‍රශ්ණකාරී වාතාවරණය ද එම පැහැදිලි කිරීම තුල ඇතුලත් කරන්න.

(ලකුණු 08)

ආ). තිරසාර ලෙස කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම නිර්මාණය කල හැකි ආකාරය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 06)

ඇ). සමාගමක යහපාලනය යනු නීතිරීති, භාවිතයන්, අනුගමනය කල යුතු ක්‍රියාවලීන්ගෙන් සමන්විත විධිමත් පාලන පද්ධතියකි. ඒ අනුව, සමාගම් යහපාලන ක්‍රියාවලිය නියෝජිත ප්‍රශ්නය විසදීම සඳහා යොදා ගත හැකි ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 06

ව්‍යාපාර ප්‍රතිව්‍යුහකරණය යනු ව්‍යාපාරයක ව්‍යුහය සහ ක්‍රියාවලිය සැලකිය යුතු ලෙස වෙනසකට භාජනය කිරීමයි.

ඇ). ව්‍යාපාරයක් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා යොමු වීමට බලපාන ප්‍රධාන සාධක 04ක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

ආ). ව්‍යාපාර පුළුල් කිරීම ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ එක් උපක්‍රමයකි. ව්‍යාපාර පුළුල් කිරීමේ උපක්‍රම 02ක් දක්වා එම දෙකෙහි වෙනස්කම් දක්වන්න. (ලකුණු 06)

ඇ). සංවිධානාත්මක ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රමෝපායන් 03 ක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 20)

****